

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/129/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114225777
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5114225777.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci žalobcu: R. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. č. XXXX/XX, XXX XX K., štátny občan SR, zastúpeného JUDr. Ivou Pavlíkovou, advokátkou, so sídlom J. U. XX, XXX XX K., proti žalovanej: P. V., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX K., štátna občianka SR, adresa pobytu mimo územia SR: XX F. R., G. N2 XSY, Veľká Británia, zastúpenej: Mgr. Jánom Skákalom, advokátom, so sídlom Z. X, XXX XX K., o vrátenie daru, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 17C/241/2014-114 zo dňa 09.12.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 17C/241/2014-114 zo dňa 09. 12. 2015 vo výroku
o trovách konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti (veta prvá výroku) z o s t á v a rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 17C/241/2014-114
zo dňa 09.12.2015 n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu (návrh) žalobcu (označeného ako navrhovateľ) o vrátenie daru v podiele 1/2 , a to byt č. 7 na prvom poschodí, vo vchode č. 18, v dome súp. č. XXXX, postavenom na KN C parc. č. 6309 o výmere 557 m², zastavané plochy a nádvoria, vrátane podielu priestoru na spoločných častiach a zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku vo výške 613/18895 zamietol. Súčasne vyslovil, že žalovanej (označenej ako odporkyňa) právo na náhradu trov konania nepriznáva.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 30.07.2014 domáhal voči žalovanej vrátenia daru (bytu), ktorý spoločne so svojou manželkou dňa 10.12.2009 darovali zo svojho BSM svojej dcére (žalovanej). Manželka žalobcu zomrela dňa XX.XX.XXXX. Prvoinštančný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že predmetná darovacia zmluva zo dňa 10.12.2009, ktorej vklad bol povolený pod č. V 10662/09 dňa 25.01.2010 nebola spojená so zaopatrovacou zmluvou, kedy by sa obdarovaný zaviazal poskytovať darcovi až do jeho smrti zaopatrovanie, napr. stravu, pranie, žehlenie bielizne, upratovanie, ošetrovanie, privolanie lekárskej pomoci, ako aj prípadný odvoz k lekárovi, ktoré plnenia nepochybne majú majetkovú hodnotu. Nakoľko žalovaná neposkytuje žalovanému potrebnú pomoc v chorobe a starobe, túto skutočnosť, považuje žalobca za dôvody hrubého porušovania dobrých mravov, odôvodňujúcich jeho právo na vrátenie daru. Vymedzeniu obsahu práv a povinností vyplývajúcich z vecného bremena konkrétne určeného predmetnou darovacou zmluvou uzavretou medzi stranami sporu, na základe ktorej vecné právo vzniklo, zodpovedá právu žalobcu doživotného užívania celého bytu a jeho príslušenstva a vybavenia. Právo na zaopatrovanie žalobcu určitým vecným plnením od žalovanej z darovacej zmluvy nevyplýva. V konaní bolo rozhodujúce zistenie, či žalovaná poskytuje žalobcovi potrebnú pomoc a či túto pomoc žalobca prijíma. Žalobca býva v byte sám a podľa jeho vyjadrení sa o neho žalovaná absolútne nestará. Starostlivosť mu poskytujú dcéry z prvého manželstva. Žalobca je oprávnený užívať predmetnú

nehnuteľnosť na základe dohodnutého vecného bremena. S prihliadnutím na rozsah a spôsob tohto užívania by mal teda žalobca znášať i náklady spojené s bytom, ako aj s poskytovanými službami. Aj tieto náklady vo výške 166,00 Eur mesačne však uhrádza žalovaná, ktorú skutočnosť v priebehu konania potvrdil i žalobca. Žalovaná dlhodobo žije a pracuje v zahraničí. Ak jej žalobca s týmto vedomím spoločne s manželkou daroval nehnuteľnosť, s očakávaním, že sa o nich žalovaná v starobe postará, musel byť uzrozumený s tým, že potrebné „zaopatrenie“ nemôže spočívať v osobnej starostlivosti poskytovanej žalovanou. Aj keď to zrejme nezodpovedá predstavám žalobcu, táto nemôže byť dôvodom na vrátenie daru. Prvoinštančný súd vzal pritom do úvahy aj samotné správanie sa žalobcu, ktorý žalovanou ponúkanú pomoc, (konkrétne zabezpečenie domácej opatrovateľskej služby o žalobcu i domácnosť), zásadne odmieta a teda pomoc žalovanej v takejto forme neprijíma. Žalobca prijíma iba plnenie formou upratovania v domácnosti inou osobou, ktorú tiež zabezpečuje a uhrádza žalovaná. Ak sám žalobca svojim konaním takto ponúkanú pomoc žalovanej zásadne odmieta, takéto konanie žalovanej možno ťažko hodnotiť ako správanie v rozpore s dobrými mravmi. Dôkazná povinnosť v danom prípade zaťažovala žalobcu, ktorý musí nielen tvrdiť, ale i dokázať existenciu ním tvrdeného hrubého porušovania dobrých mravov zo strany žalovanej. Žalobca v tomto smere nepredložil v konaní žiaden relevantný dôkaz. Svedeckú výpoveď dcéry žalobcu L. M. okresný súd hodnotil ako značne neobjektívnu a ovplyvnenú vzájomnou komunikáciou so žalobcom, keďže sa vyjadrovala len ku okolnostiam poskytovania starostlivosti otcovi výlučne z jej strany a negatívne hodnotila starostlivosť žalovanej. Ani z vyjadrenia tejto svedkyne však nevyplývalo, že by medzi účastníkmi konania dochádzalo k takým závažným incidentom, ktoré by odôvodňovali požiadavku vrátenia daru. Odmietavý postoj otca k poskytovaniu starostlivosti inou osobou potvrdila i svedkyňa. Na základe vykonaného dokazovania prvoinštančný súd dospel k záveru, že nie je právne dôvodné priznať žalobcovi uplatňované právo podľa § 630 Občianskeho zákonníka, keďže v správaní žalovanej neboli preukázané žiadne skutočnosti hrubého porušovania dobrých mravov voči žalobcovi, v dôsledku čoho súd žalobu žalobcu o vrátenie daru zamietol.

3. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil aplikáciou ust. § 150 ods. 1 vety prvej O.s.p. a konštatoval, že v predmetnom ustanovení je zakotvené moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na toho účastníka, ktorý by inak mal právo na náhradu trov konania. Súd vyhodnotil sociálnu situáciu na strane žalobcu, ktorý je poberateľom starobného dôchodku a rodinno-právny vzťah účastníkov (rodič a dieťa) ako dôvod hodný osobitného zreteľa a súčasne konštatoval, že na strane druhej nepriznaním požadovaných trov konania titulom právneho zastúpenia žalovanej nevznikne závažná majetková ani finančná ujma, v dôsledku čoho žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná, ktorá sa domáhala, aby ho odvolací súd vo výroku o trovách konania zmenil tak, že zaviazá žalobcu nahradiť žalovanej trovy konania v celkovej výške 2.542,05 Eur.

Uviedla, že zo znenia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že pre jeho aplikáciu musí byť daný celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov. Podľa názoru žalovanej v prejednávanom prípade neexistujú žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanej. Žalovaná mala v konaní plný úspech, a preto podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. jej prináleží plná náhrada trov konania. Pokiaľ prvostupňový súd odôvodnil svoje rozhodnutie o trovách konania majetkovými pomermi žalobcu, tieto v konaní neboli vôbec predmetom skúmania, v dôsledku čoho sa nemožno na ne odvolávať. Samotný žalobca v rámci svojho výsluchu odmietol odpovedať na otázku právneho zástupcu žalovanej, pokiaľ ide o jeho majetkové pomery. Žalobca v konaní nepožiadaval o oslobodenie od súdnych poplatkov, ani o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci. Práve naopak, zabezpečil si na zastupovanie v tomto konaní právne zastúpenie advokátkou, ktorej nepochybne vznikol nárok na odmenu, a to bez ohľadu na výsledok súdneho konania. Podľa vedomosti žalovanej skutočné majetkové pomery žalobcu nie sú v nepomere v porovnaní s jej majetkovými pomermi. Žalovaná aktuálne poberá vo Veľkej Británii sociálne dávky, ktoré možno prirovnať v Slovenskej republike k tzv. „materskej“. Okrem toho žalovaná v minulosti, a aj teraz stále uhrádza za žalobcu všetky náklady za služby spojené s bývaním v byte, v ktorom býva a ktoré by inak musel uhrádzať on sám. Podaním žaloby vznikla na strane žalovanej potreba kvalifikovaného právneho zastúpenia, ktorú si sama nevyvolala. Ani skutočnosť, že strany sporu sú v rodinno-právnom vzťahu (rodič a dieťa) sama o sebe nemôže predstavovať dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý by odôvodňoval nepriznanie trov konania žalovanej. Keďže okresný súd v prípade žalovanej neskúmal detailne majetkové pomery žalovanej a tiež neskúmal to, akú dohodu má žalovaná a jej

právny zástupca (pokiaľ ide o odmenu za zastupovanie), nie je zrejme ako mohol okresný súd dospieť k záveru, že žalovanej nevznikne po nepriznaní trov konania závažná majetková ujma. Žalobca napriek pravidelnej vzájomnej komunikácii žalovanú ani neinformoval o podaní žaloby na súd. Žalovaná zároveň zdôraznila, že už pri prvom svojom úkone, ktorý jej patril (vo vyjadrení zo dňa 10.03.2015) uviedla všetky skutočnosti a dôkazy, s cieľom viesť konanie čo najefektívnejšie a najhospodárnejšie, čo sa prejavilo najmä opakovanými výzvami na žalobcu ohľadne späťvzatia žaloby, ako aj tým, že nenavrchovala v konaní vykonanie žiadnych nadbytočných dôkazov, ktoré by toto nezmyselne iniciované konanie predĺžovali. Tieto skutočnosti okresný súd pri svojom rozhodovaní vôbec nezohľadnil. Žalobca napriek tomu tvrdohlavo a bez ohľadu na príbuzenský vzťah k žalovanej i zjavnú neúspešnosť žaloby pokračoval v konaní až do úplného konca. Spoločne so svojim právnym zástupcom zároveň navrhoval aj vykonanie neúčelných dôkazov, (výsluch dcér z prvého manželstva). Už z formulácie žaloby bolo pritom zrejme, že žalobca nedisponoval žiadnymi relevantnými dôkaznými prostriedkami, ktoré by mu mohli privodiť úspech v predmetnom konaní. Okrem toho nepriznanie trov žalovanej, ktorá bola v konaní plne úspešná, by mohlo motivovať žalobcu na podávanie ďalších zlomyseľných a zjavne neúspešných žalôb v budúcnosti. V súlade s ustálenou judikatúrou pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba pritom prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všimnúť si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní (napr. uznesenie NS SR 2MCdo 17/2009 zo dňa 28.01.2010 alebo sp. 3 MCdo 5/2006). Napriek tomu, že okresný súd sa odvolal na sociálnu situáciu žalobcu, ktorú bližšie neskúmal, vôbec sa nevysporiadal s tým, akým spôsobom (zjavne neúčelným) postupoval v konaní o žalobe samotný žalobca, a to napriek opakovaným výzvam žalovanej na späťvzatie žaloby. Rovnako sa súd nevysporiadal so skutočným motívom a okolnosťami, ktoré žalobcu viedli k podaniu žaloby, ktorým bola úplne zrejme neodôvodnená snaha o to, aby sa žalovaná presťahovala z Veľkej Británie na Slovensko žalobcu doopatrovať, hoci žalovaná neustále ponúkala a ponúka žalobcovi zabezpečenie adekvátnej starostlivosti, ktorú však žalobca odmieta prijať. Rovnako súd v rozhodnutí o nepriznaní trov nijako nezohľadnil hospodárne a preventívne správanie samotnej žalovanej v konaní a toto svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, v dôsledku čoho je nepreskúmateľné a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Žalobca vo svojom vyjadrení k žalobe navrhol napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

Konštatoval, že v rozhodnutí je jednoznačne uvedené, že žalobca je poberateľom starobného dôchodku a zároveň súd poukázal na rodinno-právny vzťah účastníkov konania, teda rodič a dieťa. Takto to má na mysli aj Občiansky súdny poriadok, nakoľko pri hodnotení dôvodov hodných osobitného zreteľa sa hodnotí vzťah účastníkov konania, pomer k veci, ako aj aktivity strán sporu. Je nepochybné, že žalobca je starobný dôchodca a nedisponuje žiadnymi úsporami. Žalobu podal na súd práve z dôvodu, že vo vzťahu k žalovanej sa cítil byť zanedbávaný jej nezájmom o jeho osobu a nedostatkom poskytovania osobnej starostlivosti. Zároveň sa cítil byť oklamán svojou druhou manželkou, ktorá bola v čase podania žaloby mŕtva, a ktorá mu sľúbila za prevod polovice predmetného bytu, že ho najmladšia dcéra doopatrúje. Tvrdenie žalovanej, že zabezpečila žalobcovi riadnu starostlivosť sa podľa žalobcu nezakladá na pravde. Žalobca totiž potrebuje každodennú starostlivosť, a to najmä od svojich blízkych a navyše je veľmi vážne dlhodobo chorý, čo uviedol aj v žalobe. Tvrdenia žalovanej, že žalobca mal finančné prostriedky na zaplatenie právneho zástupcu a že si nevyhľadal bezplatnú právnu pomoc, žalobca považuje za účelové a ničím nepodložené. Okrem toho žalovaná a jej právny zástupca sú v blízkom príbuzenskom vzťahu, ktorá skutočnosť vyplýva tak z výpovede žalobcu, ako aj jeho dcéry z prvého manželstva L. U.. Pokiaľ ide o sociálnu situáciu strán sporu, táto je minimálne rovnaká, lebo sú podielovými spoluvlastníkmi predmetného bytu každý v 1, takže v tomto smere súd vykonal dokazovanie riadne. Žalobca je však poberateľom starobného dôchodku a žalovaná je mladou, zárobkovo činnou osobou v zahraničí, kde je vyššia úroveň platových pomerov zamestnancov. Okolnosti, ktoré viedli žalobcu k podaniu žaloby boli v nej podrobne popísané a tieto vyplynuli i z jeho osobnej výpovede, ktorú ako bezvládný mohol uskutočniť jedine v byte, z ktorého takmer nevychádza.

6. V ďalšom podaní zo dňa 26.02.2016 žalobca opravil svoje vyjadrenie v tom smere, že aktuálne je výlučnou vlastníčkou predmetného bytu žalovaná a žalobca je len vlastníkom vecného bremena, práva bývania v tomto byte vedenom Okresným úradom Žilina, katastrálnym úradom pod č. V 10662/09 zo dňa 25.01.2010.

7. Žalovaná sa k vyjadreniam žalobcu písomne nevyjadřila.

8. Krajský súd ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozhodnutie okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), a ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov:

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odôvodnenie jeho rozhodnutia v predmetnej časti je zmätočné, keď na jednej strane prvoinštančný súd akcentuje rozpornosť tvrdení žalobcu a nedôvodnosť jeho nároku uplatneného žalobou v konaní, no na strane druhej uvádza dôvody (podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočné) čím v súdnej veci odôvodňuje aplikáciu ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pri rozhodovaní o trovách konania.

10. Na doplnenie považoval krajský súd za potrebné zdôrazniť, že z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalovaná mala vo veci plný úspech, a preto má právo na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa uplatňuje zásada zodpovednosti za výsledok, ktorá je obmedzená iba v prípadoch, v ktorých to zákon *expressis verbis* (t.j. výslovne) upravuje. V ďalšom všeobecne platnou zásadou je, že strana sporu má právo iba na náhradu tých trov konania, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva.

11. Základný program sporového konania je formulovaný petitom žaloby, ktorým žalobca požaduje ochranu jeho práv. Je výlučne na ňom, aby na účely úspešného uplatnenia žalovaného nároku prezentoval konzistentné skutkové tvrdenia, ktoré zároveň podporí sumárom príslušných dôkazov. Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.). Dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne výnimočne aj iné než navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

12. Z filozofie a základných princípov sporového konania vyplýva, že je vždy zodpovednosťou žalobcu, aby svoj nárok v konaní uplatnil spôsobom umožňujúcim vyhlásenie vyhovujúceho rozsudku. Pokiaľ tak neučiní (neunesie bremeno tvrdenia, resp. dôkazné bremeno), je povinný znášať všetky dôsledky nedostatočnej procesnej aktivity. Na druhej strane, ak mu súd prizná uplatnený nárok, potom má proti druhej (neúspešnej) procesnej strane nárok na úhradu účelne vynaložených trov konania.

13. Krajský súd zdôrazňuje, že ust. § 150 ods. 1 O.s.p. zakotvuje moderačné právo súdu, ktorým môže zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Zákon pre takéto rozhodnutie vyžaduje splnenie dvoch predpokladov. Predovšetkým ide o dôvody hodné osobitného zreteľa a súčasne o výnimočné okolnosti. Strane, ktorá mala v konaní úspech, resp. ktorej by inak patrila náhrada trov konania, nemožno s odvolaním sa na § 150 ods. 1 O.s.p. nepriznať náhradu nákladov konania len na základe všeobecného záveru o nepreukázanej finančnej situácii žalobcu, existencie blízkeho príbuzenského vzťahu strán sporu, s konštatovaním, že nepriznaním trov žalovanej nevznikne závažná majetková ujma. Použitie ust. § 150 ods. 1 O.s.p. musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Dôvodom pre aplikáciu tohto zákonného ustanovenia môžu byť aj pomery strán sporu (osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery obidvoch strán sporu). Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania, charakter sporu a pod.

14. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní v súdnej veci však svoje rozhodnutie z uvedených hľadísk riadne neodôvodnil.

15. Za vadu podraditeľnú pod ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. (odňatie účastníkovi možnosť konať pred súdom) považuje judikačná prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. II.ÚS 6/2003, III.ÚS 119/2003) aj také rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré v odôvodňujúcej časti nedáva dostatočné a zrozumiteľné dôvody, na ktorých je založené, t.j. nezodpovedá kritériám uvedených v ust. § 157 ods. 2 O.s.p.. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a zároveň aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (publikované v Zbierke zákonov č. 209/1993 Zb.) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktorá zodpovedá ust. § 157 ods. 2 O.s.p. sa vzťahuje na každý výrok rozhodnutia, a to aj rozhodnutia o trovách konania, prípadne rozhodnutia o lehote na plnenie alebo určení splátok, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí. Tým, že uvedené princípy neboli súdom prvého stupňa rešpektované, došlo jeho postupom k odňatiu možnosti procesných strán konať pred súdom, t.j. procesným postupom súdu sa im ako stranám znemožnila realizácia ich procesných práv, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Zároveň odvolací súd zdôrazňuje, že z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 5/2011 zo dňa 18.01.2012 vyplýva ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. umožňuje presadiť aplikáciu ust. § 1 O.s.p., (zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchovu na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb) a docieľiť tak možno spravodlivú ochranu práv), čo aplikácia zásady zodpovednosti za výsledok vždy neumožňuje. Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené právo alebo ohrozené práva, alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady, sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov (t.j. strán) v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod.. Aplikácia tohto ustanovenia musí preto zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať tak na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán sporu, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy však treba zobrať tiež do okolností, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj strán v konaní.

17. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ mal prvoinštančný súd v úmysle aplikovať na prejednávajúcu vec ust. § 150 ods. 1 O.s.p., bol povinný dôsledne zohľadniť kritériá uvedené vyššie. Dôvody, ktoré uviedol okresný súd vo vzťahu k výroku o trovách konania sú nedostatočné, v dôsledku čoho rozsudok v napadnutej časti trpí vadou nepreskúmateľnosti, a to z dôvodov uvedených vyššie.

18. V dôsledku toho odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f) a ods. 2 O.s.p.).

19. V ďalšom konaní okresný súd s prihliadnutím na kritériá uvedené vyššie opätovne rozhodne o trovách konania v zmysle vysloveného právneho názoru. V prípade, že prvostupňový súd opätovne dospeje k záveru, že v danej veci je namieste nepriznať žalovaným náhradu trov konania v zmysle ust. § 150 ods. 1 O.s.p., je potrebné, aby svoje rozhodnutie v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. pri aplikácii ust. § 167 ods. 2 O.s.p. aj riadne odôvodnil.

20. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

21. V časti nenapadnutej odvolaním, v ktorej prvoinštančný súd návrh navrhovateľa zamietol, zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané pred 01.07.2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čomu zodpovedá i procesný postup a rozhodovanie odvolacieho súdu. K písomnému vypracovaniu uznesenia však dochádza za účinnosti „nového“ procesného predpisu - zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. Vzhľadom k nie celkom jednoznačným prechodným ustanoveniam (osobitne § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá CSP) odvolací súd v rámci písomného vyhotovenia uznesenia čiastočne zohľadnil aj aktuálnu právnu úpravu; napr. uvedenie mien a priezvisk sudcov rozhodujúcich vo veci, terminológiu označovania strán sporu, číslovanie odsekov odôvodnenia, poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní.

23. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)